

Handläggare
Linn Forssbeck
Telefon: 0850803397

Till
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Krav för tunga lastbilar i upphandling av transporttjänster i Stockholms stad

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2020/1422

Förslag till beslut

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

I budget för år 2019 gavs miljöförvaltningen i uppdrag att ta fram nya upphandlingsriktlinjer med avseende på tunga fordon för staden. Förslag till upphandlingskrav för tunga fordon utgörs enligt följande nivåer;

- Spjutspets: Tunga fordon (totalvikt över 3,5 ton) som drivs helt med el samt bränslecellsfordon
- Avancerad: Tunga fordon ska som lägst uppfylla utsläppskraven motsvarande euroklass VI eller bättre, samt för sin framdrift drivas av annat bränsle än fossilt.
- Baskrav: Euroklass VI eller bättre.

I förslaget från miljöförvaltningen framgår det att stadens nämnder föreslår att alltid använda Avancerad eller Spjutspets som utgångspunkt. Nivå Bas får endast användas när andra alternativ inte är tekniskt eller kommersiellt möjliga.

Förvaltningen ställer sig över lag positiv till förslaget, men vill särskilt lyfta fram att det saknas en tydlighet om organisationen gällande uppdraget att leverantören regelbundet måste redovisa vilket bränsle som tankats i fordonen så att villkoren kan följas upp.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning

Fagerstagatan 15
Box 4066
16304 Spånga
Växel 08-50803000
Fax
spanga-tensta@stockholm.se
stockholm.se

Bakgrund

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd mottog den 11 november en remiss från kommunstyrelsen gällande krav för tunga lastbilar i upphandling av transporttjänster i Stockholms stad.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för kansli.

Ärendet

Definitionen som används för miljölastbil är från 2015 och behöver uppdateras och utvidgas till fler nivåer i staden. I budget för år 2019 gavs miljöförvaltningen i uppdrag att ta fram nya upphandlingsriktlinjer med avseende på tunga fordon för staden. Kraven på fordon kan utöver att vara ett upphandlingsverktyg även vara vägledande för andra aktörer.

Miljöförvaltningen föreslår att staden antar nya upphandlingskrav för tunga fordon i upphandlingar enligt följande nivåer;

Spjutspets: Tunga fordon (totalvikt över 3,5 ton) som drivs helt med el; samt bränslecellsfordon.

Avancerad: Tunga fordon ska som lägst uppfylla utsläppskraven motsvarande euroklass VI eller bättre, samt för sin framdrift drivas av annat bränsle än fossilt

Baskrav: Euroklass VI eller bättre

Vid kategoriseringen har miljöförvaltningen utgått enligt följande kriterier avseende hur miljölastbilar kan vara bättre än andra lastbilar:

1. Ha mindre lokal påverkan vad gäller buller och föroreningar till luft av framför allt partiklar och kväveoxider.
2. Ha mindre nettoutsläpp av växthusgaser och därmed minska påverkan på den globala uppvärmningen.

I kategorin *Spjutspets* ska fordonen inte ge upphov till utsläpp av växthusgaser och andra emissioner, och de ska ha ett betydligt lägre motorljud än en förbränningsmotor. Kraven omfattar relativt få fordon och i huvudsak elfordon.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning

Fagerstagatan 15
Box 4066
16304 Spånga
Växel 08-50803000
Fax
spanga-tensta@stockholm.se
stockholm.se

I kategorin *Avancerad* inkluderas fordon som medför lägre nettoutsläpp av växthusgaser men som ändå har viss minskad påverkan på den lokala miljön. Ladd- och elhybrider samt fordon som drivs med biodrivmedel och gasfordon ingår i avancerad nivå.

Kategorin *Bas* utgör grunden för vad som ska accepteras vid upphandlingar och gäller för fordon som framför allt innebär viss minskad påverkan.

Genom att ställa krav på Euroklass VI eller högre på samtliga nivåer driver staden förnygring av fordonsflottan och premierar de som investerar i lägre utsläpp av lokala emissioner. Detta är också förenligt med reglerna för miljözon 1.

Leverantören av transporttjänsten måste med regelbundna tidsintervall, som leverantör och upphandlare kommer överens om, redovisa vilket bränsle som tankats i fordonet så att ovanstående villkor för fordon kan följas upp. I övrigt är godkända biodrivmedel sådana som är godkända enligt EU:s förnybartdirektiv, där kravet är att drivmedlet ska vara minst 60 procent förnybart i ett livscykelperspektiv.

I förslaget från miljöförvaltningen framgår det att nämnderna föreslås att alltid använda *Avancerad* eller *Spjutspets* som utgångspunkt. Nivå *Bas* får endast användas när andra alternativ inte är tekniskt eller kommersiellt möjliga. Nämnder och bolag kan laborera med olika procentsatser mellan de olika nivåerna i sina upphandlingar. Miljöförvaltningen anser att det är en rimlig avvägning mellan miljönytta och transportbehov.

Synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att förslaget signalerar högt ställda ambitioner och är förenligt med stadens klimat- och miljöarbete i såväl Miljöprogrammet som Klimathandlingsplanen. Förvaltningen ställer sig över lag positiv till förslaget.

Förvaltningen anser dock att organisationen avseende hanteringen av det föreslagna uppdraget om att leverantören regelbundet ska redovisa vilket bränsle som tankats i fordonen, så att villkoren kan följas upp, behöver förtydligas. Uppdraget innebär en administrativ belastning, och det måste tydliggöras om uppdraget ska åläggas upphandlande nämnd eller bolag. Det måste således förtydligas vilken organisation som ska samla in informationen och i vilket syfte. Förvaltningen anser att informationsinsamling bör ske centralt och att miljöförvaltningen bör ansvara för efterföljande uppföljning.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning

Fagerstagatan 15
Box 4066
16304 Spånga
Växel 08-50803000
Fax
spanga-tensta@stockholm.se
stockholm.se

Förvaltningen föreslår även att förnygring av fordonsflottan kan ställas under avtalsperioden och i takt med produktutvecklingen öka andelen av *spjutspets* och *avancerad* nivå i upphandlingarna.

Toni Mellblom
Stadsdelsdirektör

Jonas Eliasson
Avdelningschef

Bilagor

1. ST 2020/716 1.2 Krav för tunga lastbilar i upphandling av transporttjänster i Stockholms stad

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning

Fagerstagatan 15
Box 4066
16304 Spånga
Växel 08-50803000
Fax
spanga-tensta@stockholm.se
stockholm.se

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Toni Mellblom, Stadsdelsdirektör	2021-01-22
Jonas Eliasson, Avdelningschef	2021-01-21